

Eşitsiz El'in Adil Olması 1

– Bayram KAYA · 05 Mayıs 2017

Eşitsizliği eylemli kılan mana anlayışı; aynı eşitsizlikti nedenle adil de olacaktı. Önce kolektifin emek gücü olan üretim nesnelere ve üretim araçlarını keyfine göre dağıtmıştı. Sonra da dağıttıklarına rızık diyordu. Rızık dediği hakkı, kimi kişilere vermiş olmasına da, kendi deyimiyle adalet üzerine davranma diyordu.

Böylece El, kendi öncesinin adaleti olan ortaklaşma denkliği içindeki sürecin eşitliğini, bozmuştu. Bozulanla oluşan eşitsizliğin de sürdürücüsü de El olmuştu. Yani yeni adalet ya da El'in adaleti kolektif eşitliği bozan ve bu bozulmayı adalet diye sürdüren olmakla, özel mülke meşruiyet, anlaması olmuştu.

El de sürece bağlı öğreniyordu. Çünkü El keyfine göre dağıtma yaptığı sonuçtan önceydi. Ve takdirde bulunduğu süreç sonucun ne olacağını da bilmiyordu. Elbette bilmediği sonuca göre de önceden konuşamazdı. Sonuç yansımalar ortaya çıktıkça konuşacaktı. Önce keyfi takdir iradesini kullanmakla keyfi takdirine 'ben adalet olana göre davrandım' diyordu.

Tabidir ki bu söylem El mantığı içinde yanlış değildi. El'in adalet dediği şey ilahi sistemin içinde şeytani söylem olmakla çoktandır fikir jimnastiği yapılandı. Fikri söylemler üzerinde algıların oluşmasıydı. İlahi yapı içinde bu türden fikri söylemlerin yapılırlı olabilmeye yansıması çoktan oluşmuştu. İlahi düzen ölçeği içinde ortaklığa karşı olanlar, ilahi söyleme göre münafıklardı. El de kendisine karşı olanlara münafık diyecekti.

El söylemi üreten totem meslekli ortaklaşma yapan gruba göre, genel olana karşıydı. El, kişisel olandı. Gruba göre eylem herkese göre sağlama olmaktı. El düşüncesinde mal mülk kimi kişilere nasip, şans talih kısmet olmakla lütuf olarak verilendi.

Yani keyfe göre dağılan kamu malı ve kamu ortaklığı şeyler El'in dilinde rızık, El'in dağıtması içinde hak olandı. Hak olana göre davranma da adaletti. Bu nedenle El dağıtmasına göre adaletliydi. Herkese göre değil dağıttığı kişilere göre adaletliydi. Günümüze kadar kabul ettirilecek görüş El'in herkese göre adaletli olmasıydı. Böyle eşitsiz olmasında bir hikmet vardı biz bilemezdik!

El sebebi olduğu yansımaların sonuçlarındaki kendi rahatsız olmasıyla; işin ucunun mal mülk talanıyla cinayetlere dönüşmesi içinde köleleri, fakirleri, acı çekenleri, acizleri de görmesi oldu. Keyfine göre olanı değil de, özlüğe göre iyeliğin zorunlu yasa olmasındaki geri bağlanımlarını gördü. Bu nedenle eylemle değil de, sadece herkesi öğüt, vaat ve uyarma içinde görmesiyle adil oldu.

Adaleti özlüğe göre somut eylemle değil de ölüm ötesine vaatleri yoksullara iyelik kılmakla artık El; El

Adil olmuştu. El, rahmeti bol olandı. Herkese acıyandı. El şefkatli olmakla çok gürlüyordu; ama şefkatli olması gerekenlere hiç yağmıyordu. El, neden rahmeti bol olan, acıyan olmak zorunda kalmıştı?

El köleci sistemle ortaya çıktı. Haliyle köleci sistem öncesini kendi iradesi olmakla görmedi. El'in görmezden geldiği şey olan ortaklık eylemi ve söylemi, özel mülk uygulaması içinde El'in en çok gözüne batan şey oluyordu. Sümer El'i aciz feryatlardan rahatsız oluyor en yüce arşa kaçıyordu. Buna rağmen, arşa ulaşan feryatları El, yine de duyup, görüyordu. El'in kaçabileceği uzaklık totem alanla sınırlıydı. El'in gözüne batan rahatsızlık; artık El'in kaale alınması gereken durum olmuştu.

Önceden beri herkese göre olmakla, herkese yeter olanları El, herkese göre tasarruf etmeyip, rahmeti kısma ısrarı içinde oldu. Herkese yeter olanı herkese yetmez yapmanın çelişkileri, El'i adil olmaya iten şeydi. El keyfi takdirli somut eylemle rızık verdiklerine karşı rızık kısılanlara da öğüt verip; vaatler edip; onları doğru yolda (sefaleti olanda) ayrılmamaları için sakındırıp uyarıyordu.

Sefalet katlanın deniyordu. Bir zengin cennete gitmesi, devenin iğne deliğinden geçmesinden daha zor diyordu. El'i rahmet olmaya getiren ve El'i şefkatli olmaya iten neden bu uyumsuz; zıt çelişkilerin ortaya çıkmasını da; berbat ettiğini de El'in düzenlemek zorunda kalmasıdır. Bu benim takdirimdir diye övündüğü süredurumla, kendi sorumsuz davranışının yansımalarıydı El'in şefkati.

El merhametiyle, lütfu keremi sonsuz olma vaadiyle vs. şefkatliydi. Bu benim takdirimdir deyip taraf tanımamakla burnunda kıl aldırmayan El; şefkat söylemiyle imanı sözleşme olan iman ahdinin içine El; taraf olmakla katıldı.

Böylece süreç keyfi el takdiri olmasının yanında şefkati olan El ile tek yanlılıktan kurtuldu. Böylece El, her öze ilişkin iyece belirsizlik kavramlarına da şefkati, merhameti, acıması olmayı söylemekle onları da içerir oldu. Gerçeği karartan imanı sözcüklerin altında böylesine bir tarihi geçmişin bilinci vardı.

İttifaklar üreten grup emeği üzerinde totem mesleklerini birbirleriyle takas ediyorlardı. Grup emeği eksenli sahipliğin takasça denklemleri üzerindeki, ilahi ittifak eşitliği; El tarafında bozulmuştu.

El tarafında bozulan; ittifak ortaklı, dengeler olan eşitlik düşüncesi; El tarafından muhataplık oluşla yeniden ele alınacaktı. Ön ittifak içinde üreten ilişkileriyle denk olmanın muhataplığını bozan El, ilahi düşüncüyü ne kendisine muhatap tanıyordu; ne de kendisine takdirce ortak tanıyordu. El mal mülk sahipliği gücü elinde tutuyordu. Yani sürece bir sıfır önde başlıyordu.

Kendisini benzersiz oluşla tanımlıyordu. Ama kendisi vücut bulmazdan önce benzersiz oluşuyla ilahın takdiri vardı. Bu nedenle ilk köleci imanı sözleşme El basınçlı tek yanlı güce boyun eğiş olmakla; El'in bu seslenmesi bir sözleşme olmaktan çok malsız mülksüz olanların "isteyerek ya da istemeyerek" bu çağrıya geldikleri körü körüne bir biatti. Mal mülk sahipliği olanların gücüne biatti.

El sonraki süreçte yine kendi sahipliği içinde olan mülkten, kullarına eşit (ortak) yararlanma takdirini de ortaya koyacaktı. Çünkü ortaklıklar olmadan ortak tanımazlık ta olmuyordu. Tek yönlü olan adalet ve adil oluş şimdi çift yönlüydü. Adil oluş sırf El adaletini gözetmek değildi. El'in adaletine fren koyan şartlarının içindeki, çift yönlü durumları da gözetmekle en uygun kararı almayı.

Bir ana ve baba sahibi olduğu malını mülkünü miras ederken nasıl çocuklarını birbirinde ayırmazsa; El de kendi mülkü üzerinde kullarının yararlanması konusunda, kulları arasında ayırım gözetmezdi! Peki de El'in bu ayrımı nereden geliyordu?

Gruplar bazında her bir totem meslekli gruplar; üreten ilişki yükümlüğü içinde takdiri kararlar almada üreten karşı grupları da kendilerine taraf ortaklar olmakla tanımışlardı. Kararlar ortaklaşması demek, El'in keyfi takdirine karşı takdir olan ortaklar tanıma demektir.

El birikmiş zenginlik kaynağına göre konuşuyordu. Birikmiş zenginlik kaynağı içinde grupların ölü emekleri ve takdirleri görünmüyordu. Bu nedenle El kendisine muhatap, taraf ve denk olan ortaklar tayin etme işine öyle kızılıyordu ki. "Öfkede arşı titredi" diye bunu mecaz ediyordu. "Her hangi bir delilleri yok" diyordu. Muhatap tanımıyordu ama sorulara verilen cevapla, soru soranları muhatap alıp; onlara muhatap (taraf) olmasıyla kendisinin sorgulanır olduğu ve ortak tanıdığı çok çok açıktı.